

TSK'DA SUÇ DOSYALARININ HAZIRLANMASI VE SUÇ DOSYALARINDA BULUNMASI GEREKEN BELGELER

SUÇ DOSYALARININ HAZIRLANMASI

Suç dosyaları üzerinde yapılan tetkiklerde belge ve bilgi eksikliği ile karşılaşılmaktadır. Hâlbuki herhangi bir suçun işlenmesi halinde C. Başsavcılıklarına gönderilmesi gereken suç dosyalarının yasalara uygun ve noksansız olarak hazırlanması gerekir. Suç dosyalarının tam ve eksiksiz olarak hazırlanıp gönderilmesi hem adaletin zamanında gerçekleşmesine katkı sağlayacak, hem de bozulan disiplinin süratle yerine getirilmesini temin edecektir. Suç dosyaları hazırlanırken şüphelinin eylemini ispatlayıcı delillere ulaşılarak bunların suç dosyasına konulması gerekir.

Suç dosyalarının hazırlanmasında dikkat edilecek hususlar aşağıya çıkarılmıştır:

a. Suç işlendiğini öğrenen her amir, CMK madde 160 gereğince durumu C. Başsavcılığına bildirmek, suçla ilgili bütün delilleri toplayıp, suç dosyası hazırlayıp, suçluluk sebeplerini ve suç delillerini kapsayan bir vak'a kanaat raporu düzenlemek ve suç dosyasını C. Başsavcılıklarına göndermek zorundadır.

b. Suçun vasfı konusunda bir tereddüt varsa, dosyanın gönderileceği C. Başsavcılığı ile koordine edilerek bulunulması yararlı olacaktır.

c. Hazırlanan vak'a kanaat raporlarında, rapor düzenleyenin şüpheliler hakkındaki kanaati bölümü "şüpheli disiplinsizdir, disiplinlidir, suç işlemeye meyillidir, bu suçu işleyecek karakterdedir, suç işlemeyi alışkanlık haline getirmiştir, suçta kastı yoktur, suçu bilerek ve isteyerek işlemiştir" şeklinde açık ve anlaşılır bir biçimde yazılmalıdır.

d. Suç dosyalarında yer alan şüpheli ve tanık ifadelerinde kimlik bölümü, terhiste ikamet edilecek adres ve sicil numaraları yer almalı, ifadeler açık ve söz konusu suç yönünden lüzumlu bilgileri ihtiva etmelidir.

e. Dosyaya şüphelinin nüfus cüzdanı örneği ile er, erbaş ve yedek subay şüpheliler için sevk pusulası örneği konulmalıdır.

f. Er veya erbaşlar kıt'aya veya kuruma tertip edilip katıldıktan sonra hemen sevk pusulaları incelenerek yoklama çağı, bakaya veya geç iltihak bakayasında bulunanların suç dosyaları hazırlanmalıdır. Bu suçlarda suç dosyalarına; suç cetveli, yoklama çağrı pusulası, askere celp ve sevk pusulası ve tesellüm belgelerinin asıllarının konulması gerekir.

g. Hazine zararı doğuran suçlarda hazine zararının miktarı, oluşturduğu kalemler, ilgili birimlerden alınacak belgelerle saptanarak, buna dair evrakın suç dosyasına konulması gerekir.

h. İzin süresini geçirme veya firar suçlarında suç dosyalarında, firarın başladığı tarih ile son bulunduğu tarih, kendiliğinden gelerek mi, yakalanarak mı son bulunduğu, yakalanmış ise, nerede hangi tarihte ve hangi makam tarafından yakalandığı, şüphelinin kaçarken üzerinde silah, mühimmat, askerî malzeme veya askerî eşya götürüp götürmediği ve avdetinde bunları geri getirip getirmediği, getirdiklerinin ödetmeye esas bedelleri hakkındaki belgeler yer almalıdır.

ı. İddianameler zamanında tebliğ edilmeli, bir sureti sanığa verilmeli ve tebellüğ belgeleri duruşma gününden önce ilgili mahkemeye ulaştırılmalıdır.

k. Suç dosyaları hazırlandıktan ve gönderildikten sonra; şüpheli hakkında meydana gelen her türlü gelişme ve değişiklik (şüphelinin/sanığın hava değişimi alması, izne gitmesi, cezaevine girmesi, terhis olması, firar etmesi ve firardan dönmesi gibi) yargılamanın sağlıklı yürüyebilmesi için derhal ilgili mahkemeye bildirilmelidir.

HER SUÇ DOSYASINDA BULUNMASI GEREKEN BELGELER

Suç dosyalarında bulunması gerekli belgeler işlenen suçların özelliklerine göre farklılık göstermesine rağmen, her suç dosyasında bulunması zaruri olan bazı belgeler vardır. Bu belgeler şunlardır:

a. Şüpheli (veya şüphelilere) ait ifade tutanağı

b. Tanığa (veya tanıklara) ait ifade tutanağı

c. Şüpheli (veya şüphelilere) ait onaylı nüfus cüzdanı sureti

d. Şüpheli (veya şüphelilere) ait sevk pusulası

e. Vak'a kanaat raporu

f. Şüphelinin teskere tarihi ve sivildeki adresi

g. Suçu kanıtlayan tüm deliller (olay tespit tutanağı, hasar tespit tutanağı, muayene ve bilirkişi raporu, doktor raporu, keşif tutanağı, arama tutanağı vb. gibi)

h. Şüpheli daha önce suç işlemiş ise bu konu ile ilgili belge ve bilgiler

ı. Dizi pusulası ve üst komutanlığa gönderilen suç dosyası ile ilgili yazı.

ASKERİ CEZA KANUNUNDA YER ALAN SUÇLARDA SUÇ DOSYALARINDA BULUNMASI GEREKLİ BELGELER

Yukarda her suç dosyasında bulunması gerekli belgeleri açıklamıştık. Bunlara ek olarak bazı suçlarda hazırlanacak belgeler farklılık göstermektedir. Burada Askerî Ceza Kanununda yer alan ve sıkça karşılaşılan bazı suçlarda, suç dosyalarında bulunması gereken belgeler sayılacaktır.

a. YOKLAMA KAÇAĞI, BAKAYA, GEÇ İLTİHAK BAKAYASI

(1) Askerlik Şubesi tarafından gönderilen suç cetveli, davet cetveli; çağrı çizelgesi asılları,

(2) Askerlik Şubesinde gönderilen yol süresini gösterir belge ve şube ile yapılan diğer yazışmalar,

(3) Şüpheli mevcutlu olarak getirilmiş ise yakalandığına dair belge ve tutanaklar,

- (4) Saklılarda yaş düzeltmesine ait yazı ve karar,
- (5) Şüphelinin nüfus idaresince yollanılan nüfus kayıt örneği,
- (6) Şüphelinin mazeretini gösterir belge.

b. FİRAR

- (1) Şüphelinin firara gittiğini gösterir belge veya tutanak,
- (2) Kendiliğinden gelmiş ise dönüş tarihini gösterir tutanak,
- (3) Şüpheli yakalanmış ise buna ait belge,
- (4) Firara giderken silah, mühimmat ve teçhizat götürmüş ise bunların cinsi ve miktarı geriye getirip getirmediğine dair yazı,
- (5) Şüpheli kıt'asına geldikten itibaren gözetim altına alınmış ise gözetim tarihleri,
- (6) Şüpheli daha önce firar suçu işlemiş ise bunlar ile ilgili karar veya diğer belgeler.

c. İZİN VEYA HAVA DEĞİŞİMİ TECAVÜZÜ

- (1) İzin belgesi veya hava değişimi belgesinin aslı,
- (2) İzin tecavüzünün başladığı günü belirtir tutanak,
- (3) Kendiliğinden birliğine katılmış ise bu tarihi gösterir belge, yakalanarak getirilmiş ise yakalama ile ilgili belge ve tutanaklar,
- (4) Şüphelinin özrünü gösteren belge ve raporlar,
- (5) Şüphelinin takvim yılı içerisinde kullandığı yol müddetleri,
- (6) Gözetim altına alınmış ise gözetim tarihleri,
- (7) Daha önce bu tip suç işlemiş ise bunlarla ilgili karar ve diğer belgeler.

d. ÜSTE VEYA AMİRE FİİLEN TAARRUZ

- (1) Doktor raporu,
- (2) Eylemde silah kullanılmış ise bunlarla ilgili yazı,
- (3) Fiilin hizmet sırasında mı, yoksa hizmet dışında mı olduğunu tespit eden tutanak,
- (4) Suçla ilgili eylemin nerede, nasıl, ne zaman olduğunu açıklayan tutanak.

e. ÜSTE VE AMİRE HAKARET ETME

- (1) Suçla ilgili eylemin nerede, nasıl, ne zaman olduğunu açıklayan tutanak,
- (2) Eylemin hizmet sırasında mı, yoksa hizmet dışında mı olduğunu tespit eden tutanak,
- (3) Hakaret yazılı yapılmış ise bu belgenin aslı.

f. DEVİR TESLİM AÇIKLARI (GÖREVİ İHMAL)

- (1) Teslim aldığı ve teslim ettiği malzemeler ile ilgili belgelerin asılları,
- (2) Bu belgelere göre eksik olan malzemelerin tasdikli listesi,
- (3) Açığın neden ve nasıl olduğunu açıklayan yazılar,
- (4) Ödetmeye esas birim fiyat tutanağı,
- (5) Şüpheli birliğinden ilişini kesmiş ise ilişik kesme belgesi.

g. EMRE İTAATSİZLİKTE ISRAR

- (1) Şüphelinin emre itaatsizlik suçunu teşkil eden eyleminin ne şekilde olduğunu gösterir belge,
- (2) Eylemin sonucunda zarar meydana gelmiş ise miktarını gösteren belge,
- (3) Şüpheli yazılı emre itaatsizlikte ısrar etmiş ise bu emrin aslı ve saniğaya ait bu emir ile ilgili tebellüğ belgesi,
- (4) Sözlü bir emre itaatsizlikte ısrar edilmiş ise bunu kanıtlayıcı diğer belgeler.

h. HIRSIZLIK, ASKERİ EŞYAYI ÇALMAK, SATMAK, REHİNE VERMEK VE ALMAK

- (1) Eşyanın çalındığı yerde durumu belirleyen tutanak,
- (2) Çalınan eşyanın çeşidini adedini, değerini, miat durumunu ve ele geçip geçmediğini belirtir belge,
- (3) Eylemin gece veya gündüz veya hizmet esnasında veya hizmet dışında işlenip işlenmediğini gösteren tutanak,
- (4) Çalınan eşyanın geri alınıp alınmadığını, alınmamış ise ödetmeye esas değerleri, silah ise seri numarasını, başka bir malzeme ise stok numarasını gösterir belge veya tutanak,

(5) Çalınan eşya elde edilmiş ise mümkün olduğu takdirde suç dosyasına eklenir veya tutanak tutularak sahibine veya birliğine teslim edilerek bu belge suç dosyasına konur.

i. RESMİ EVRAKTA SAHTECİLİK

(1) Üzerinde sahtecilik yapılan belgenin aslı, bu belgenin kullanıp kullanılmadığını, bu suretle herhangi bir menfaat elde edilip edilmediğini gösterir yazı,

(2) Sahte belge hazırlanmış ise bu belgenin aslı,

(3) Olayın nasıl, nerede ve ne zaman olduğunu belirtir belge veya tutanak.

i. KASTEN YARALAMA

(1) Mağdurun kaç gün iş ve gücünden alıkonduğuna dair doktor raporu,

(2) Eylem silah ile işlenmiş ise bunu tespit eden belge veya tutanak,

(3) Mağdurun şikâyetçi olup olmadığına dair dilekçe veya tutanak.

j. ASKERÎ ARAÇ HASARLARI, TRAFİK KAZALARI (ASKERÎ EŞYAYI HASARA UĞRATMAK)

(1) Olay yeri krokisi veya keşif tutanağı veya fotoğraflar,

(2) Şüphelinin ehliyetinin aslı veya tasdikli sureti,

(3) Trafik bilirkişi raporu aslı,

(4) Kusur oranını ve hasar sebebini belirtir bilirkişi raporu,

(5) Araç görevlendirme emri araç görev kağıdı aslı,

(6) Olaydan ölen veya yaralanan varsa bunlarla ilgili her türlü belge,

(7) Hasar tespit raporu ve ödetmeye esas bedelleri gösterir belge veya tutanak,

(8) Yaralananların şikâyetçi olup olmadıkları, kaç gün iş ve güçlerinden kalacaklarına dair kesin doktor raporu.

k. ASKERÎ HİZMETE MAHSUS EŞYAYI KAYBETMEK VEYA HASARA UĞRATMAK

(1) Askerî eşyanın şüpheliye teslim edildiğine dair teslim senedinin aslı,

(2) Askerî eşyanın ne kadar süre kullanıldığını ve miadını gösterir belge,

(3) Eşyanın ödetmeye esas bedelini gösteren belge,

(4) Olayın nasıl, nerede ve ne zaman meydana geldiğini belirtir tutanak.